

Priročnik
za ozelenitev
neizkoriščenih
urbanih površin
v Mestni občini
Ljubljana

Mestna občina Ljubljana
se zaveda pomena
trajnostnega razvoja
in si prizadeva za
izboljšanje kakovosti
bivanja z ozelenjevanjem
neizkoriščenih urbanih
površin. Ta priročnik
je namenjen vsem, ki
želijo prispevati k zeleni
preobrazbi mesta in
še prijetnejšemu
mestnemu okolju.

V Mestni občini Ljubljana
sledimo načelom krožnega
gospodarstva, ki si prizadeva
za zmanjšanje količine
odpadkov in učinkovitejše
ravnanje z viri. Neizkoriščene
urbane površine ponujajo
edinstveno priložnost za
obnovo in ponovno uporabo
zemljišč, kar je ključni korak
k bolj trajnostni prihodnosti.
V kontekstu podnebnih
sprememb je ozelenitev
še posebej pomembna, saj
rastline absorbirajo ogljikov
dioksid, zmanjšujejo učinek
toplotnih otokov in pomagajo
pri obvladovanju ekstremnih
vremenskih razmer.

Zelene površine tako
prispevajo k izboljšanju
kakovosti zraka, povečujejo
biotsko raznovrstnost in
prebivalcem nudijo prostor
za rekreacijo in sprostitev,
kar pozitivno vpliva na
njihovo zdravje in dobro
počutje. S temi prizadevanji
želimo v Mestni občini
Ljubljana prispevati k bolj
zeleni, trajnostni in prijetni
prihodnosti za vse prebivalce.

Orodja za ozelenitev
↳ VRTALNIK

Cilji
ozelenitve

IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI ZRAKA
Zelene površine zmanjšujejo koncentracije
onesnaževal in prispevajo k čistejšemu zraku.

URAVNAVANJE TEMPERATURE
Zelene površine zmanjšujejo učinek
toplotnih otokov v mestih, kjer asfalt in beton
zadržujeta toploto in povzročata višje temperature.

BIOTSKA RAZNOLIKOST
Spodbujanje biotske raznovrstnosti s
sajenjem avtohtonih rastlin.

DRUŽBENI VIDIKI
Zelene površine spodbujajo družbeno
povezanost in nudijo prostor za rekreacijo, kar
spodbuja zdrav način življenja in socialno kohezijo.

ESTETSKA IZBOLJŠAVA
Urejene zelene površine prispevajo
k lepšemu videzu mesta.

TRAJNOSTNI RAZVOJ IN PRILAGODITEV
NA PODNEBNE SPREMEMBE
Zelene površine pomagajo pri prilagoditvi
na podnebne spremembe z zmanjšanjem ogljičnega
odtisa mest, izboljšanjem odpornosti proti ekstremnim
vremenskim razmeram in spodbujanjem trajnostne
rabe naravnih virov.

PODPORA KROŽNEMU GOSPODARSTVU
Ozelenitev degradiranih površin spodbuja
krožno gospodarstvo z uporabo lokalnih virov
in ponovnim vrednotenjem zemljišč, ki bi sicer
ostala neizkoriščena.

Koraki
načrtovanja
ozelenitve

Ozelenitev neizkoriščene površine je proces,
ki zahteva skrbno načrtovanje in izvedbo.
S tem priročnikom vam želimo predstaviti, kako
pristopiti k ozelenitvi neizkoriščene površine
v mestnem okolju.

1
Ocena obstoječega stanja

Ocenite velikost,
lego in obstoječe
stanje površine.

Ugotovite prejšnjo
uporabo zemljišča,
morebitne onesnaže-
valce in zgodovino
degradacije.

Ugotovite lastništvo
območja, kjer načrtu-
jete ozelenitev.

Orodja za ozelenitev
→ VIJAKI

2
Načrtovanje ozelenitve

Izberite avtohtone
rastline, ki so prilagojene
lokalnim podnebnim
razmeram, ter upošte-
vajte rastlinske vrste,
ki bodo uspevale
glede na ugotovljene
značilnosti tal in
podnebne razmere.

Vključite raznolike
vrste, kot so drevesa,
grmovnice, trajnice
in trave, da ustvarite
ekološko pester in
stabilen ekosistem.

Pripravite skico, ki
vključuje razporeditev

rastlin, poti, klopi,
namakalne sisteme
in druge elemente.

Upoštevajte estetske
in funkcionalne vidike,
kot so dostopnost,
uporaba prostora in
vizualna privlačnost.

Orodja za ozelenitev
← SVINČNIK, MERILNI TRAK

3
Priprava načrta izvedbe

Pripravite seznam
sodelujočih ter potrebnih
materialov in orodij
za izvedbo.

Vključite skice,
stroškovnik in časovni
načrt izvedbe akcije.

Orodja za ozelenitev
→ ROČNA KROŽNA ŽAGA

4
Priprava terena

Odstranite odpadke,
ruševine in neprimerne
materiale s površine.

Pripravite tla za sajenje,
kar lahko vključuje oranje,
dodajanje komposta ali
drugih izboljšav tal.

Pri vsakem vnosu
nove zemljine je zelo
pomembno, da ta ni
kontaminirana z
invazivnimi rastlinami,
saj lahko te vrste
povzročijo škodo lo-
kalnemu ekosistemu.

Če so tla onesnažena,
izvedite potrebne ukrepe
za njihovo sanacijo, kot
je odstranjevanje kon-
taminiranih slojev ali
uporaba fitoremediacije
(rastline, ki odstranjujejo
onesnaževalce).

Orodja za ozelenitev
← LOMILKA

5
Izvedba ozelenitve

Zagotovite ustrezno
razdaljo med rastlinami
in njihovo pravilno zasa-
ditev glede na potrebe
po svetlobi in vodi.

Pri sajenju dreves je
pomembno, da izkop-
ljemo dovolj velike
sadijne jame z dovolj
dobrega sadijnega
materiala, da se lahko
drevo dobro ukorenini.

Namestite trajnostne
namakalne sisteme, kot
so zbiralniki deževnice
ali kapljično namakanje,
za zagotovitev ustrezne
oskrbe z vodo.

Orodja za ozelenitev
→ KLEŠČE

6
Vzdrževanje in spremljanje

Spremljajte zdravstveno
stanje rastlin in pravo-
časno ukrepajte ob
morebitnih težavah, kot
so bolezni ali škodljivci.

Spodbujajte lokalno
prebivalstvo k sodelo-
vanju pri vzdrževanju
in skrbi za zeleno
površino.

Zagotovite redno
zalivanje, gnojenje in
obrezovanje rastlin.
Redno spremljajte rast
in razvoj rastlin.

Organizirajte delavnice in dogodke za ozaveščanje
o pomenu ozelenjevanja in trajnostnega razvoja.

Orodja za ozelenitev
→ ROKAVICE

7
Izdelava pohištva

Za izdelavo pohištva
po načelih krožnega
gospodarstva uporabite
odpadne palete.

Preverite palete glede
varnosti in ustreznosti
za ponovno uporabo
(brez kemičnih obdelav,
stabilne strukture).

Načrtujte preproste
in funkcionalne kose
pohištva, ki omogočajo
prilagodljivost in
večnamenskost.

Povežite se z lokalnimi
obrtniki in strokovnjaki,
ki lahko nudijo podporo
in izobraževanje.

Izdelano pohištvo
postavite na ozelenjenih
površinah, da ustvarite
prijetne in uporabne
prostore za uporabnike.

Pohištvo redno
vzdržujte, da zagotovite
njegovo dolgo življenjsko
dobo in varnost.

Besedilo: Milan Dinevski in Tjaša Zagoršek
Oblikovanje: Benja Pavlin
Pobuda: Maša Avguštin

Tiskano na papirju iz invazivnih rastlin.

Priročnik je del kampanje »Čas je za inovacije! –
povečanje inovacij v mestni upravi« projekta UP-SCALE.

Ta projekt je prejel sredstva prek NetZeroCities iz
programa Evropske unije za raziskave in inovacije
Obzorje 2020 na podlagi sporazuma za dodelitev
neprofitnih sredstev številka 101036519.

Izdajatelj: Mestna občina Ljubljana,
Oddelek za varstvo okolja, 2025

Ureditv na Zarnikovi ulici 3

KORAKI IZVEDBE OZELENITVE

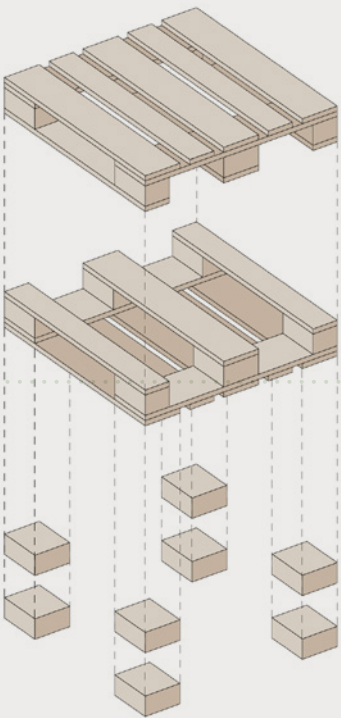
PRIPRAVA TERENA

Čiščenje območja:
Odstranili smo odpadke in pripravili površine za sajenje.

Izboljšanje kakovosti zemlje: Zemljini smo dodali kompost glede na potrebe posamezne rastijske vrste.

Ker smo zasadili ameriške borovnice, ki imajo rade kisló zemljo, smo jih posadili v šotni substrat s pH 3,5-4,5.

1

Element: MIZICA [shematski prikaz sestave]

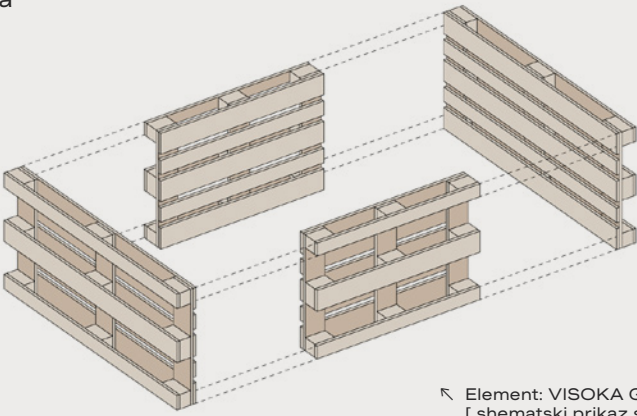
SAJENJE IN OZELENITEV

Rastlinske vrste smo zasadili glede na pogoje sončne svetlobe in potrebo po vodi.

Zasadili smo:
ameriško borovnico [Vaccinium corymbosum],
razne netreske [Sempervivum spp.],
homulico [Sedum album], ognjeni dež [Heuchera sanguinea],
jelenov jezik [Asplenium scolopendrium]
in vrtno kresnico [Astilbe arendsii].

Namakalni sistemi:
za potrebe namakanja smo uredili zbiranje deževnice v cisterne.

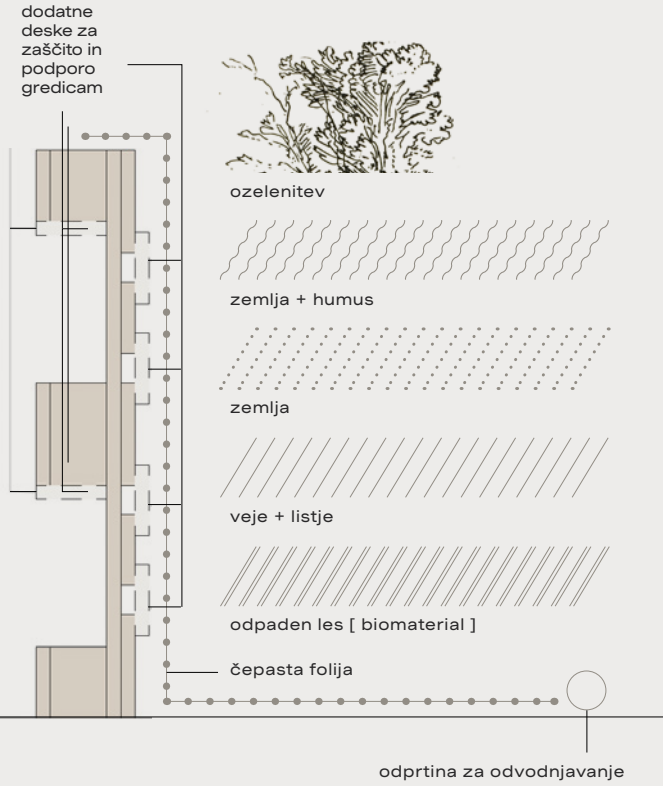
3

Element: VISOKA GREDA [shematski prikaz sestave]

4

Element: VISOKA GREDA [prerez in notranja sestava]

Ozelenitev neizkoriščenih urbanih površin je ključna za trajnostni razvoj in še boljšo kakovost življenja v Mestni občini Ljubljana.

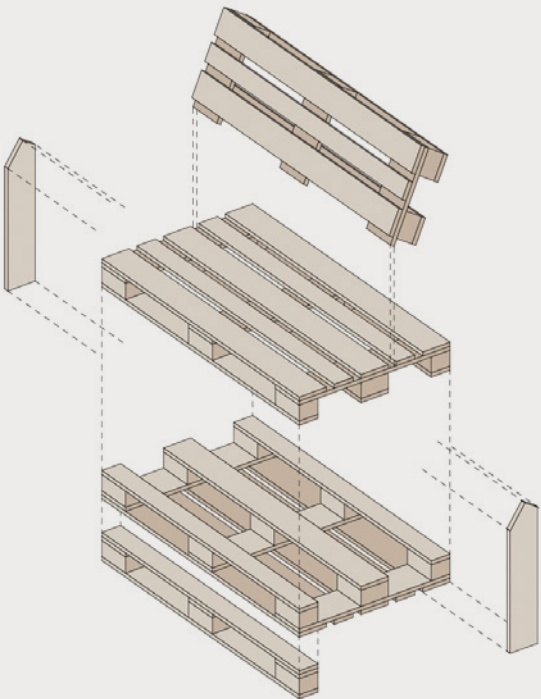
IZDELAVA POHIŠTVA

Iz odpadnih palet smo izdelali vrtno pohištvo: mize, klopi in tribuno za sedenje.

Za dolgotrajno življenjsko dobo smo les najprej obžgali, nato pa premazali s premazom za les.

S postavitvijo miz in klopi smo ustvarili prijeten in uporaben prostor.

2

Element: KLOP [shematski prikaz sestave]

VKLJUČEVANJE SKUPNOSTI

K sodelovanju pri obnovi in ureditvi površine smo povabili zaposlene na Oddelku za varstvo okolja, Oddelku za zaščito in reševanje ter Javnem stanovanjskem skladu Mestne občine Ljubljana.

5

→ VEČ O IZVEDENI AKCIJI

S skupnimi močmi lahko ustvarimo še lepše, še bolj zdravo in še prijetnejše mesto za vse generacije.